

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2010. október 21.*

A C-81/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Symvoulio tis Epikrateias (Görögország) a Bírósághoz 2009. február 25-én érkezett, 2008. október 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Idryma Typou AE**

és

az **Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J. N. Cunha Rodrigues tanácselnök, A. Arabadjiev, A. Rosas (előadó), U. Löhmus és P. Lindh bírák,

* Az eljárás nyelve: görög.

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. március 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a görög kormány képviselőiben P. Mylonopoulos és M. Apessos, valamint N. Marioli, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben G. Braun és G. Zavvos, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. június 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelv (HL L 65., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 3. o., a továbbiakban: első irányelv) értelmezésére vonatkozik.

- 2 E kérelmet az athéni székhelyű részvénytársaság, az Idryma Typou AE és az Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis (sajtó- és tömegkommunikációs miniszter) között a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértése miatt e társaságra kiszabott pénzbírság tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében nyújtották be.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

- 3 Az első irányelv első három preambulumbekzdésének szövege a következő:

„mivel az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontjában, valamint a letelepedés szabadságának korlátozásait megszüntető általános programban előírt összehangolás sürgős feladat, különösen a részvénytársaságok, a betéti részvénytársaságok és korlátolt felelősségű társaságok tekintetében, hiszen az ilyen társaságok tevékenysége gyakran országhatárokon átnyúlik;

mivel az ilyen típusú társaságok adatszolgáltatására, az általuk vállalt kötelezettségek érvényességére, illetve a társaság érvénytelenségére vonatkozó nemzeti jogszabályok összehangolása különös jelentőségű, különösen a harmadik személyek érdekeinek védelme szempontjából;

mivel ezeken a területeken egyidejűleg kell közösségi rendelkezéseket elfogadni az ilyen társaságokra vonatkozóan, hiszen ezeknek a társaságoknak kizárólag a társasági vagyonuk áll rendelkezésükre biztosítésként harmadik személyek számára.”

- 4 Az első irányelvnek a Görög Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint a szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 1979. L 291., 17. o.) által módosított 1. cikke előírja:

„Az ezen irányelv által előírt összehangoló intézkedéseket a tagállamoknak az alábbi jogi formájú társaságokkal kapcsolatos törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseire kell alkalmazni:

[...]

– Görögországban:

ανώνυμη εταιρία, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία [résztvénytársaság, korlátolt felelősségű társaság, betéti résztvénytársaság].”

- 5 Az első irányelv három szakaszt foglal magában. Az első szakasz a társasági okiratok közzétételét, a második szakasz a társaság szerveinek jogcselekményei révén vállalt társasági kötelezettségek érvényességét, a harmadik szakasz pedig a társaság érvénytelenségét szabályozza.

A nemzeti szabályozás

- 6 A görög alkotmány – 2001. évi alkotmánymódosítás előtt hatályos – 15. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a rádió és a televízió közvetlen állami felügyelet alatt áll.

- 7 Az országos rádió és televízió tanácsról, valamint a rádiós és televíziós műsorszolgáltatási ágazat más hatóságairól és szervezeteiről szóló 2863/2000. sz. törvény (FEK A' 262) hozza létre az országos rádió és televízió tanácsot (Ethniko symvoulio radiotileorasis, a továbbiakban: ESR).

- 8 A magán televíziózás és a helyi rádiózás, valamint a rádiós és televíziós piachoz kapcsolódó egyes kérdések szabályozásáról, és egyéb rendelkezésekről szóló, (a jelen ügyben az előfizetési rádiós és televíziós szolgáltatásokról szóló 2644/1998. sz. törvény [FEK A' 233] által módosított változatában alkalmazandó) 2328/1995. sz. törvény (FEK A' 159, a továbbiakban: 2328/1995. sz. törvény) tartalmazza a magán televíziózásra és a helyi rádiózásra vonatkozó jogi szabályozást és működési feltételeket.

- 9 E törvény szabályozza többek között a magán televízió-csatornák létrehozására, alapítására és műsorszolgáltatására vonatkozó engedélyezést, valamint az ilyen engedély iránti kérelmet benyújtó részvénytársaságokban való részesedést. Főszabály szerint e részesedéseknek névre szólónak kell lenniük. A törvény egyes rendelkezései a társasági tőke 25%-ára korlátozzák azt a részesedést, amellyel bármely természetes vagy jogi személy rendelkezhet abban a társaságban, amelynek televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedélye van. Ezenfelül a társasági tőke 2,5%-át meghaladó részesedések minden egyes átruházásáról értesíteni kell az ESR-t.

10 A 2328/1995. sz. törvény 3. cikke előírja:

„(1) b) A rádió- és televíziócsatornák által sugárzott bármely adás (beleértve a reklámot is) köteles tiszteletben tartani minden olyan személy személyhez fűződő jogát, becsületét, jóhírnevét, magán- és családi életét, szakmai, társadalmi, tudományos, művészeti, politikai vagy más hasonló tevékenységét, akinek képmása a képernyőn megjelenik, vagy akinek nevét közlik, vagy akiről elegendő adatot közölnek ahhoz, hogy mások felismerjék.”

11 A 2328/1995. sz. törvény 3. cikkének (15) bekezdése előírja, hogy az ESR kidolgozza az újságírók szakmai etikai kódexét. Az ESR 1/1991. sz. rendeletének 5. cikke akként rendelkezik, hogy „[s]enkit nem szabad olyan színben feltüntetni, amely adott esetben másokat az ő megalázására, társadalmi elszigetelésére vagy hátrányos megkülönböztetésére bátoríthat”.

12 A 2328/1995. sz. törvény 4. cikke előírja:

„(1) Minden olyan esetben, ha a csatorna megsérti a) a közvetlenül vagy közvetve a magán-televízió-csatornákra vonatkozó és általában a magán-televízió működését szabályozó nemzeti, európai uniós és nemzetközi jogi rendelkezéseket, b) [...], c) a szakmai etikai szabályokat, beleértve a jelen törvény 3. cikkében foglalt szabályokat, [...] a következő szankciók alkalmazhatók: a) ajánlás és figyelmeztetés, b) ötmillió GDR-től ötszázmillió GDR-ig terjedő pénzbírság [...], c) a csatorna által sugárzott műsor három hónapig terjedő ideiglenes felfüggesztése (vagy) végleges megszakítása, d) valamennyi televíziós műsor sugárzásának három hónapig terjedő ideiglenes felfüggesztése, e) a műsorszolgáltatási engedély visszavonása és f) erkölcsi jellegű szankciók (mint például az alkalmazott egyéb szankcióról szóló tájékoztatás kötelező sugárzása). Az ESR határozatait haladéktalanul továbbítja a törvényességi felügyeletet ellátó Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis felé, amely határozatot hoz az alkalmazandó szankcióról. A jelen cikkben előírt közigazgatási szankciók típusai közötti választás és azok szintjének meghatározása során figyelembe kell venni

a jogsértés súlyát, azon műsor nézettségét, amelynek során a jogsértést elkövették, a rádiós és televíziós piacnak az engedélyes által megszerzett részét, a megvalósult vagy tervezett beruházás összegét és a jogsértés esetleges ismétlődését. Az ESR teljes körűen és részletesen indokolni köteles azon határozatát, amelyben szankció alkalmazását javasolja, és e határozatát minden esetben kizárólag azt követően hozhatja meg, hogy az érdekelteket legalább egy alkalommal teljes ülésén meghallgatta.

[...]

(3) Az előző bekezdésekben előírt pénzbírságot egyetemlegesen kell kiszabni a társasággal, törvényes képviselőjével (illetve képviselőivel), igazgatótanácsa tagjaival és valamennyi olyan részvényesével szemben, aki a társasági részvények több mint 2,5%-ával rendelkezik.

[...]

(5) A fent említett közigazgatási szankciók az esetleges polgári vagy büntetőjogi felelősséget nem érintik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 13 Az alapügy felperese részvénytársaság, amely a Star Channel televíziócsatorna tulajdonosának, a Nea Tileorasi AE-nak a részvényese.
- 14 Az alapügy felperese a Symvoulio tis Epikrateias előtt vitatja az Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis 11840/E/11.5.2001. sz. határozatát, amelyben 10 000 000 GDR (megközelítőleg 29 347 EUR) összegű egyetemleges pénzbírságot szabott ki vele szemben, valamint a Nea Tileorasi AE-vel, más részvényesekkel és az igazgatótanács tagjaival szemben azzal az indokolással, hogy a Star Channel televíziócsatorna 2000. február 14-i fő hírműsorában megsértette bizonyos személyek tekintetében a személyhez fűződő jogok, a becsület, a jóhírnév, a családi élet, valamint az ártatlanság véelmének tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget. Továbbá vitatja az ESR 122/91/20.4.2000. sz. határozatát, amely alapján a miniszteri határozatot meghozták.
- 15 A kereset a Symvoulio tis Epikrateias negyedik tanácsa elé került, amely nagy jelentőségre tekintettel az ügyet a teljes ülés elé utalta.
- 16 A Symvoulio tis Epikrateias a görög alkotmány 5. cikkében előírt gazdasági szabadság elve alapján alkotmányossági kontroll alá vonja a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdését, mivel az a társaság részvényeseivel szemben pénzbírság kiszabását rendeli. A Symvoulio tis Epikrateias lényegében úgy véli, hogy a nemzeti jogalkotó jogosult arra, hogy a részvénytársaságokra vonatkozó általános szabályozástól eltérő szabályokat fogadjon el, és különösen, hogy eltérjen attól az elvtől, hogy a részvényes nem felel a jogi személy tartozásaiért, amely elv a részvénytársaságokra vonatkozó általános szabályozás alapvető és imperatív elve, de nem alkotmányos elv. A nemzeti jogalkotónak különösen lehetősége van erre olyan társaságok esetében, amelyek közérdeket szolgálnak, és közvetlen állami felügyelet alatt állnak. A kérdést előterjesztő bíróság mindenesetre leszögezi, hogy a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése nem azt írja elő, hogy a részvényesek egyetemleges felelnek a jogi személy

„tartozásaiért”, hanem azt, hogy a közigazgatási szankciók mind a társasággal, mind pedig az e rendelkezésben említett személyekkel szemben alkalmazandók. Végül ez utóbbi rendelkezés nem teszi lehetővé, illetve nem nehezíti meg lényegesen a vállalkozási tevékenység folytatását.

- 17 A Symvoulio tis Epikrateias ugyanakkor említi a bírói testület tagjai között kialakult kisebbségi véleményeket is, amelyek szerint a vitatott rendelkezés arra kötelezi a televíziós részvénytársaságok részvényeseit, hogy fizessék meg azt a pénzbírságot, amelyet magára a társaságra szabtak ki azért, mert tevékenységének gyakorlása során megsértette a jogszabályokat, amely bírság így a társasági tartozások része. E rendelkezés sérti a részvénytársasági jog alapvető elveit – különösen a korlátozott részvényesi felelősség elvét –, következésképpen a görög alkotmány 5. cikke által védett gazdasági szabadságot, amely magában foglalja a tőketársaságok alapításának jogát, miután a szabad piacgazdaság nem működhet ilyen társaságok nélkül. Ugyanis az az elv, amely arra irányul, hogy egyedül a részvénytársaságot terheljék a társasági tartozások, a tőketársaság, így a részvénytársaság lényeges jellemzőjének kifejeződése. Annak csekély a jelentősége, hogy a társaság közérdekű tevékenységet folytat, vagy állami felügyelet alatt áll.
- 18 Az arányosság elvének tiszteletben tartását vizsgálva a Symvoulio tis Epikrateias úgy véli, hogy a vitatott jogszabályok törvényes célt követnek, és e célkitűzéshez képest nem jelentik a gazdasági szabadság nyilvánvalóan aránytalan korlátozását, mivel nyilvánvalóan nem tekinthetők olyanoknak, amelyek lehetetlenné tennék, vagy lényegesen megnehezítenék a vállalkozási tevékenység folytatását a magántelevízió-csatornák alapításának és működtetésének ágazatában.

- 19 A Symvoulio tis Epikrateias különösen azt fejtí ki, hogy a nemzeti jogalkotó – ismerve a televíziózás feltételeit és valós helyzetét az országban – úgy véli, hogy a részvények 2,5%-nál nagyobb hányadával rendelkező részvényes nem közönséges befektető, hanem lényegében szakmai befektető, akinek e társasági részesedés folytán lehetősége van arra, hogy befolyásolja a jogi személy ügyvezetését, ennél fogva pedig a televíziócsatorna működését. A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a nemzeti jogalkotónak ez az érdemi értékelése nem tekinthető sem nyilvánvalóan tévesnek, sem pedig alkalmatlannak, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a 2328/1995. sz. törvény alapján a társasági tőke maximális hányada, amellyel egy részvényes (természetes vagy jogi személy) rendelkezhet, nem haladhatja meg a 25%-ot, és hogy ebből következően a társaság szervezetében több részvényesnek feltétlenül együtt kell működnie ahhoz, hogy befolyásolják a társaság ügyvezetését.
- 20 A Symvoulio tis Epikrateias ugyanakkor említi a bírói testület tagjai között kialakult kisebbségi véleményeket is, amelyek megkérdőjelezzik az objektív részvényesi felelősség e formáját, amely kevésbé vonzóvá teszi a televíziós részvénytársaságok részvényeinek megszerzését. Az intézkedés nem tudja előmozdítani a kitűzött cél megvalósulását, miután a 2,5%-ot alig meghaladó részesedés túlságosan kis jelentőségű ahhoz, hogy ezen keresztül befolyásolható legyen a társaság ügyvezetése, és el lehessen kerülni, hogy a társaság eljárása sértse a szakmai etikát. Az intézkedés valójában azt jelenti, hogy a televíziós részvénytársaság tőkéjében korlátozott hányaddal rendelkező részvényest pusztán azért büntetik, mert ilyen típusú részvénytársaság részvényese.
- 21 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság felveti, hogy összeegyeztethető-e a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése az általa felsorolt különböző társasági jogi közösségi irányelvekkel.

- 22 E tekintetben úgy véli, hogy a 2328/1995. sz. törvény 4. cikke (3) bekezdésének alkalmazási köre nem fedi a társasági jogi irányelvi rendelkezéseket. Ezekben ugyanis nincs olyan szabály, amely előírná, vagy eleve megtiltaná azt, hogy a részvények bizonyos hányadával rendelkező részvényesek egyetemlegesen legyenek felelősek a jogi személy társasággal együtt az olyan esetekben kiszabott pénzbírság megfizetéséért, amikor a jogi személyiséggel rendelkező részvénytársaság működése során általában jogszabályt sértett, vagy különösen, mint a jelen esetben is, amikor a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező jogi személy részvénytársaság jogszabálysértő módon járt el. Ilyen tilalom az első irányelv 1. cikkéből sem vezethető le, amelyben a közösségi jogalkotó csak arra szorítkozik, hogy felsorolja a tagállamokban már létező társasági formákat, amelyekre a kérdéses irányelv rendelkezéseit alkalmazni kell.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, még ha el is fogadjuk, hogy az első irányelv és a 2328/1995. sz. törvény 4. cikke (3) bekezdésének alkalmazási köre ugyanazt a területet fedi le, az utóbbi rendelkezés nem ellentétes ezen irányelv 1. cikkével. E cikk ugyanis nem határozza meg a részvénytársaság fogalmát, és csak azoknak a társasági formáknak a felsorolására szorítkozik, amelyekre az irányelvet alkalmazni kell. Következésképpen az uniós jog nem tiltja sem azt, hogy a nemzeti jogalkotó a társasági jogi irányelvek hatálya alá nem tartozó társasági formákat vezessen be, sem pedig azt, hogy (sajátos) részvénytársasági formákat hozzon létre, amelyek tekintetében részvénytársaságokra vonatkozó uniós jogtól eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni, de természetesen csak akkor, ha ezek az eltérő rendelkezések nem ellentétesek a társasági jogi irányelvek bizonyos rendelkezéseivel, illetve az uniós jog általános rendelkezéseivel, mint ahogy erről van szó a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése esetében is.
- 24 A Symvoulío tis Epikrateias szerint az, hogy az uniós jog nem biztosítja a részvénytársaság részvényeseinek mentesülését a jogi személy tartozásaiért való felelősség alól,

abból következik, hogy több tagállam jogrendje már évtizedekkel ezelőtt – elsősorban az ítélkezési gyakorlatban – szentesítette az önálló jogi személyiség áttörésének elvét, amely – meghatározott feltételek mellett – a részvénytársaság kötelezettségeiért való részvényesi felelősséghez vezet, anélkül hogy felvetődött volna ezen elv uniós jogba ütközésének kérdése, de abból is következik, hogy még nem kezdődött meg az önálló jogi személyiség áttörésére vonatkozó feltételek harmonizálása.

25 A bírói testület néhány tagja ugyanakkor kisebbségi véleményt nyilvánított, és úgy foglalt állást, hogy az első irányelv 1. cikkében alkalmazott „részvénytársaság” kifejezésnek kötelező minimális tartalma van. Szerintük a részvénytársaság alapvető jellemzői, amelyekről a nemzeti jogalkotó nem térhet el, a következők:

a) a társasági vagyon és a tagok saját vagyonának szigorú elkülönítése, valamint

b) a részvényesek nem felelnek személyesen a társasági tartozásokért, tekintettel arra, hogy pusztán a teljes társasági tőkében való részesedésük arányában kötelesek vagyoni hozzájárulás szolgáltatására.

26 A bírói testület e tagjai továbbá rámutatnak arra, hogy az Európai Unió egyik tagállamának jogrendjében sem elfogadott – sem jogszabályi szinten, sem pedig az ítélkezési gyakorlatban – azon elv fellazítása, amely szerint a részvényes nem felel személyes vagyonával a részvénytársaság tartozásaiért. Az ítélkezési gyakorlatban csak az került elfogadásra, hogy amennyiben a részvénytársaság és valamely részvényesének vagyona már teljesen összeolvadt, és e részvényes ezt az egységessé vált vagyont a jóhiszeműség követelményével ellentétes módon kezelte, személyes cselekményei vagy

mulasztásai miatt már nem hivatkozhat a két (személyes és társasági) vagyon önállóságának elvére a társaság hitelezőivel szemben.

- 27 Ebből következően a kérdést előterjesztő bíróság véleményeltérést állapít meg egyrészről az első irányelv 1. cikkének és a 2328/1995. sz. törvény 4. cikke (3) bekezdésének alkalmazási köre közötti átfedés, másrészről pedig a nemzeti jogszabályoknak az említett rendelkezéssel való összeegyeztethetősége kérdésében.
- 28 E körülmények között a Symvoulio tis Epikrateias úgy határozott, hogy az EK 234. cikk (3) bekezdése és a 283/81. sz., Cilfit és társai ügyben 1982 október 6-án hozott ítélet (EBHT 1982., 3415. o.) alapján az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A 68/151/EGK irányelvvel – amelynek 1. cikke így rendelkezik: »[a]z ezen irányelv által előírt összehangoló intézkedéseket a tagállamoknak az alábbi jogi formájú társaságokkal kapcsolatos törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseire kell alkalmazni [...] – Görögországban: ανώνυμη εταιρία [részvénytársaság] [...]« – ellentétes-e az olyan nemzeti rendelkezés, mint a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amennyiben előírja, hogy az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5%-ot meghaladó hányadával rendelkező részvényessel szemben is kiszabhatók?»

- 29 A Bíróság felhívta az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikkében felsorolt érdekelteket, hogy amennyiben részt kívánnak venni a tárgyaláson, tegyenek észrevételt különösen a letelepedési szabadságra vonatkozó EUMSZ 49. cikk és a tőke szabad mozgására vonatkozó EUMSZ 63. cikk relevanciájáról a Symvoulio tis Epikrateias által előterjesztett kérdés megválaszolása tekintetében.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 30 Az előterjesztő bíróság által feltett kérdés az első irányelv értelmezésére irányul.
- 31 Emlékeztetni kell azonban arra, hogy az a körülmény, hogy valamely nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést formálisan bizonyos közösségi rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadályozza annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára a közösségi jog értelmezésének minden olyan elemét, amely szükséges az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni a közösségi jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a per tárgyára figyelemmel szükséges (lásd a C-115/08. sz. ČEZ-ügyben 2009. október 27-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-10265. o.] 81. pontját).
- 32 Az alapügy tényállására és az alkalmazandó görög szabályozásra tekintettel – az első irányelven kívül – szükséges az EUMSZ 49. cikk és az EUMSZ 63. cikk értelmezése.

Az első irányelvről

- 33 Az előterjesztő bíróság kérdésével azt kívánja megtudni, hogy az első irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, mint a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem

egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5%-ot meghaladó hányadával rendelkező részvényessel szemben is kiszabhatók.

- 34 A görög kormány hangsúlyozza, hogy a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése nem azt írja elő, hogy társaságnak a részvények 2,5%-ot meghaladó hányadával rendelkező részvényese általában és egyetemlegesen felel a jogi személy tartozásaiért, hanem azt írja elő, hogy azért a pénzbírságért felel, amelyet a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértéséért szabtak ki mind a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, mind pedig a fent említett részvényesekkel szemben, akiknek komoly jelentősége van a jogi személy alapításában és működésében.
- 35 Emlékeztetni kell azonban arra, hogy – amint az állandó ítélkezési gyakorlatból is kitűnik – az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti egyértelmű feladatmegosztáson alapul, amelynek értelmében ez utóbbi kizárólag az e cikkben említett uniós jogszabályok értelmezéséről és érvényességéről határozhat. E kereteken belül a Bíróságnak nem feladata a nemzeti jog rendelkezéseinek értelmezéséről határozni, sem azt megítélni, hogy helyesen értelmezte-e e rendelkezéseket a nemzeti bíróság (lásd a C-220/05. sz., Auroux és társai ügyben 2007. január 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-385. o.] 25. pontját).
- 36 Ezért a görög törvény azon értelmezését kell alapul venni, amelyet a jelen ítélet 17. pontja foglal össze, és amely a Bíróságnak feltett kérdés kiindulópontját képezi.
- 37 Az első irányelvet az EGK-Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja – jelenleg az EUMSZ 50. cikk (3) bekezdésének g) pontja – alapján fogadták el.

- 38 Ez utóbbi rendelkezés előírja, hogy a letelepedési szabadság megvalósítása érdekében az uniós jogalkotó irányelveket fogad el, hogy a szükséges mértékben összehangolja azokat a biztosítékokat, amelyeket a tagállamok az EUMSZ 54. cikk második bekezdése szerinti társaságoktól a tagok és harmadik személyek érdekeinek védelme céljából megkövetelnek. Az EUMSZ 54. cikk második bekezdése szerinti „társaság” alatt értendő a polgári vagy kereskedelmi jog alapján létrejött társaság, beleértve a szövetkezeteket és a közjog vagy a magánjog hatálya alá tartozó más jogi személyeket, kivéve a nonprofit szervezeteket.
- 39 Amint az első két preambulumbekkezdéséből következik, az első irányelv célja a részvénytársaságok és a korlátolt felelősségű társaságok adatszolgáltatására, az általuk vállalt kötelezettségek érvényességére, illetve az ilyen társaságok érvénytelenségére vonatkozó nemzeti jogszabályok összehangolása. Az első irányelv 2–12. cikke tartalmazza azokat a szabályokat, amelyeket valamennyi nemzeti jogba át kell ültetni.
- 40 Még ha az első irányelv harmadik preambulumbekkezdése alapján úgy is tűnik, mintha létezne olyan elv, amely szerint kizárólag a társaságoknak kell helytállniuk a társasági vagyonukkal a harmadik személyekkel szembeni tartozásaikért, az említett irányelv nem rögzíti a részvénytársaság és a korlátolt felelősségű társaság ilyen elven alapuló egységes fogalmát. Az első irányelv 1. cikke ellenben minden egyes tagállam vonatkozásában felsorolja azokat a különböző, e tagállamok joga szerinti társasági formákat, amelyekre a 2–12. cikkben előírt szabályokat alkalmazni kell.
- 41 Ebből következik, hogy az első irányelv nem azt írja elő, hogy milyennek kell lennie a részvénytársaságnak vagy a korlátolt felelősségű társaságnak, hanem csak azoknak a szabályoknak az előírására szorítkozik, amelyeket olyan meghatározott társasági formákra kell alkalmazni, amelyeket az uniós jogalkotó részvénytársaságnak vagy korlátolt felelősségű társaságnak tekint.

- 42 Egyébként, még ha a tagállamok jogának vizsgálata – mint amelyet indítványának 34. pontjában a főtanácsnok is elvégzett – azt is mutatja, hogy az esetek többségében az első irányelv 1. cikkében felsorolt társaságok tagjai nem kötelesek személyesen helytállni a részvénytársaság vagy a korlátolt felelősségű társaság tartozásaiért, ebből nem lehet arra jutni, hogy a társasági jog olyan általános elvéről van szó, amely minden körülmények között és kivétel nélkül alkalmazandó.
- 43 Hasonlóképpen a társasági kötelezettségek tekintetében sem vezethető le semmilyen általános elv az első irányelv e tekintetben néhány vonatkozó szabály felsorolására korlátozódó 7–9. cikkéből.
- 44 Tehát sem az első irányelv olvasatából, sem pedig a célja és a tagállamok joga szerinti értelmezéséből nem következik, hogy ez az irányelv olyan szabályt írna elő, amely szerint a részvényes soha nem felel a társaságra kiszabott pénzbírságért, és különösen abban az esetben nem, ha e pénzbírságot egyetemlegesen szabják ki a részvénytársasággal és e részvényessel szemben.
- 45 Ha van is egyébként ilyen szabály a nemzeti jogban, az nem sérti az első irányelv célját, tekintettel annak korlátozott jellegére.
- 46 Következésképpen az előterjesztett kérdésre azt választ kell adni, hogy az első irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem

egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5%-ot meghaladó hányadával rendelkező részvénnyel szemben is kiszabhatók.

A letelepedés szabadságáról és a tőke szabad mozgásáról

- 47 A letelepedési szabadságra vonatkozó EUMSZ 49. cikk tárgyi hatálya alá tartoznak azok a nemzeti rendelkezések, amelyek az érintett tagállam állampolgárának a valamely más tagállamban letelepedett társaság tőkéjében fennálló olyan részesedésére vonatkoznak, amely lehetővé teszi számára, hogy irányítást biztosító befolyást gyakoroljon e társaság döntéseire, és meghatározza annak tevékenységét (lásd ebben az értelemben különösen a C-251/98. sz. Baars-ügyben 2000. április 13-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-2787. o.] 22. pontját, a C-112/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2007. október 23-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-8995. o.] 13. pontját, valamint a C-326/07. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2009. március 26-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-2291. o.] 34. pontját).
- 48 A szabad tőke mozgásra vonatkozó EUMSZ 63. cikk rendelkezései alá tartoznak különösen a valamely vállalkozásban az annak általános ügyvitelében és irányításában való tényleges részvételre lehetőséget nyújtó részvények birtoklása útján való részesedés formájában megvalósuló közvetlen befektetések, valamint a portfólióbefektetések, azaz a tőkepiaci értékpapírok egyedül pénzügyi befektetési céllal, a vállalkozás általános ügyvitele és irányítása befolyásolásának szándéka nélkül történő megszerzése (lásd ebben az értelemben a C-182/08. sz. Glaxo Wellcome ügyben 2009. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-8591. o.] 40. pontját).
- 49 Az a nemzeti szabályozás, amely célja szerint nem kizárólag a társaság döntéseinek meghatározó befolyásolását és tevékenységének meghatározását lehetővé tevő részesedésekre alkalmazandó, hanem amely a részvényesnek a társaságban fennálló részesedése mértékétől függetlenül alkalmazandó, éppúgy tartozhat az EUMSZ 49. cikk, mint az EUMSZ 63. cikk hatálya alá (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 36. pontját).

- 50 Az alapügyben a görög jogszabályok 25%-ban korlátozzák a társasági tőke maximális hányadát, amellyel egy részvényes (természetes vagy jogi személy) olyan társaságban rendelkezhet, amelynek televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedélye van. A 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy pénzbírság szabható ki a részvényessel szemben, ha az ilyen társaságban meglévő részesedése meghaladja a 2,5%-ot.
- 51 Aszerint, hogy hogyan oszlik meg a társasági tőke többi része, különösen ha azon nagyszámú részvényes osztozik, a 25%-os részesedés elegendő lehet ahhoz, hogy megszerezze az ellenőrzést a társaság felett, vagy legalábbis annak döntéseit – a 47. pontban hivatkozott Baars-ügyben hozott ítéletből következő ítélkezési gyakorlat értelmében – meghatározó mértékben befolyásolják, és tevékenységét meghatározzák (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 38. pontját). A görög jogszabályok tehát az EUMSZ 49. cikk alá tartozhatnak.
- 52 Másfelől, mivel olyan részvényesekre is vonatkoznak, akiknek részesedése meghaladja a 2,5%-ot, de amelyek részesedése nem elég ahhoz, hogy lehetővé tegye számukra, hogy ellenőrzést vagy meghatározó befolyást gyakoroljanak a társaság döntései felett, e jogszabályok az EUMSZ 63. cikk alá is tartozhatnak.
- 53 Ezért mindkét rendelkezést értelmezni kell.
- 54 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a „korlátozás” EUMSZ 49. cikk szerinti fogalma alá tartozik minden olyan intézkedés, amely a letelepedés szabadságának gyakorlását tiltja, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi (a C-518/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2009. április 28-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-3491. o.] 62. pontja).

- 55 Hasonlóképpen az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdése szerinti „korlátozásnak” kell minősíteni azon nemzeti intézkedéseket, amelyek megakadályozhatják vagy korlátozhatják az érintett vállalkozások részvényeinek megszerzését, vagy más tagállamok befektetőit visszatartatják attól, hogy azok tőkéjébe befektessenek (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 19. pontját).
- 56 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés visszatartó hatása a befektetőkre nézve, és így hátrányosan érinti a társasági részesedések piacához való hozzáférésüket.
- 57 E nemzeti intézkedés ugyanis megengedi, hogy a televíziós részvénytársaság részvényeseit tegyék felelőssé olyan pénzbírságért, amelyet e társasággal szemben szabtak ki, abból a célból, hogy e részvényesek elérjék, hogy az említett társaság betartsa a görög jogszabályokat és szakmai etikai szabályokat, noha a részvénytársaságok szerveinek működésére vonatkozó szabályokban biztosított részvényesi jogok valójában nem adnak lehetőséget erre.
- 58 Ezenkívül, jóllehet az intézkedés egyaránt alkalmazandó a görög és a más tagállamokbeli befektetőkre, az intézkedés visszatartó hatása jelentősebb más tagállamokbeli befektetőkre, mint a görög befektetőkre nézve.
- 59 Mivel a törvény célja az, hogy arra ösztönözze a részvényeseket, hogy más részvényesekkel társuljanak annak érdekében, hogy befolyásolhassák a társaság ügyvezetésének döntéseit, még abban az esetben is, ha ez a lehetőség minden részvényes előtt nyitva áll, vitathatatlan, hogy a törvénynek nehezebben tudnak megfelelni a más tagállamokbeli befektetők, akik kevésbé tájékozottak a görögországi médiavilág valós helyzete

tekintetében, és nem feltétlenül ismerik a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező tőketársaságon belül jelen lévő különböző csoportokat, illetve szövetségeket.

- 60 Ebből következik, hogy az olyan nemzeti intézkedés, mint az alapügyben érintett, korlátozza mind a letelepedés szabadságát, mind pedig a tőke szabad mozgását.
- 61 Akkor is ez a helyzet, ha az ilyen intézkedést úgy kellene értelmezni, ahogyan azt a görög kormány javasolta, és amint azt a jelen ítélet 34. pontja kifejti.
- 62 A letelepedés szabadságának és a tőke szabad mozgásának korlátozása megengedhető, amennyiben nyomós közérdek igazolja, alkalmas a kitűzött célok megvalósításának biztosítására, és nem haladja meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket (a letelepedés szabadsága tekintetében lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott C-518/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 72. pontját, és a tőke szabad mozgása tekintetében lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 72. és 73. pontját).
- 63 Amint a kérdést előterjesztő bíróság kifejtette, az alapügyben érintett intézkedés célja, hogy a televíziós társaságokkal elfogadtassa a jogszabályokat és az újságírás szakmai etikai szabályait különösen azért, hogy elkerüljék azon személyek becsületének és magánéletének a megsértését, akiknek a képmása a képernyőn megjelenik, vagy akiknek a nevét közlik. Vitán felül áll, hogy jogszerű célról van szó.
- 64 A tárgyaláson a Bizottság úgy vélte, hogy az ügy egyetlen iratából sem lehet megállapítani, hogy miért is tekintendő a televíziós társaság részesedéseinek több mint 2,5%-ával rendelkező részvényes olyan személynek, akinek módjában áll a társaság ügyvezetését befolyásolni. E kérdésre adott válaszában a görög kormány kifejtette, hogy a 2328/1995. sz. törvény elfogadása idején számos újságíró volt az ilyen részvényesek

között, és hogy e törvény célja egyrészt az volt, hogy felosszák a televíziós társaságok társasági tőkéjét, elkerülvén azt, hogy egyetlen részvényes kezében túl nagy hatalom összpontosuljon, másrészt pedig az, hogy a részvényeseket összefogásra ösztönözzék a műsorokat érintő döntések meghozatala során.

- 65 E tekintetben, még ha a 2328/1995. sz. törvény elfogadása idején létezett is statisztikai összefüggés a televíziós társaságok részesedéseinek 2,5%-ával rendelkező részvényesek és az újságíró szakma között, az ilyen kapcsolat nem tűnik elegendőnek annak megállapításához, hogy a szóban forgó intézkedés alkalmas az általa követett cél megvalósításának biztosítására, és főként, hogy nem haladja meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.
- 66 Ha ugyanis az újságírói hivatás olyan kritériumnak minősülhet, amely alkalmas azon személyek azonosítására, akik befolyásolhatják a televíziós társaság irányítását, ez nem érvényes azon egyszerű részvényesi csoportra, akiknek részesedése épphogy meghaladja a 2,5%-ot, vagy akár azokra, akik elegendő részvénnyel rendelkeznek ahhoz, hogy – a fent hivatkozott Baars-ügyben hozott ítélet értelmében – meghatározó befolyást gyakoroljanak a televíziós társaság szerveiben.
- 67 Tekintettel arra, hogy ha az intézkedés célja az, hogy az újságírók tiszteletben tartsák a jogot és szakmájuk etikai szabályait, az is megfelelő lenne, ha az általuk elkövetett jogsértésekért személyesen őket szankcionálnák az olyan részvényesek bírságolása helyett, akik nem is feltétlenül újságírók.
- 68 Ebben az összefüggésben le kell szögezni, hogy a görög törvény más szankciós lehetőségeket is tartalmaz, amelyek jobban igazodnak az általa követett célhoz, amennyiben a televíziós tevékenységet sújtják, és nem a társaságban fennálló egyszerű részesedést,

úgy mint például az adott műsor sugárzásának felfüggesztését vagy megszakítását, valamennyi televíziós műsor sugárzásának három hónapig terjedő ideiglenes felfüggesztését, a műsorszolgáltatási engedély visszavonását és erkölcsi jellegű szankciókat.

- 69 Egyébként azt feltételezni, hogy a részvénytársaság valamennyi részvényese szakma-beli abban az ágazatban, amelyhez célja szerint a társaság is tartozik, egyet jelent a szabad tőke mozgás tagadásával, amely szabadság különösen a portfólióbefektetésekre, azaz a tőkepiaci értékpapírok egyedül pénzügyi befektetési célzattal, a vállalkozás általános ügyvitele és irányítása befolyásolásának szándéka nélkül történő megszerzésére irányul (a C-282/04. és C-283/04. sz., Bizottság kontra Hollandia egyesített ügyekben 2006. szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-9141. o.] 19. pontja). Márpedig éppen ez az a befektetési forma, amelyet olyan más tagállamokbeli befektetők eszközölhetnek, akik tőkebefektetéseiket változatosabbá kívánják tenni.
- 70 A fentiek összességéből következik, hogy az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 63. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5%-ot meghaladó hányadával rendelkező részvényessel szemben is kiszabhatók.

A költségekről

- 71 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az előfizetéses rádiós és televíziós szolgáltatásokról szóló 2644/1998. sz. törvénnyel módosított, a magán televíziózás és a helyi rádiózás, valamint a rádiós és televíziós piacokhoz kapcsolódó egyes kérdések szabályozásáról, és egyéb rendelkezésekről szóló, 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5%-ot meghaladó hányadával rendelkező részvénytessel szemben is kiszabhatók.**

- 2) **Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 63. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás.**

Aláírások